

๗ มกราคม

ร่วมน้อมรำลึกพระเกียรติคุณ

และพระปรีชาสามารถ

พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

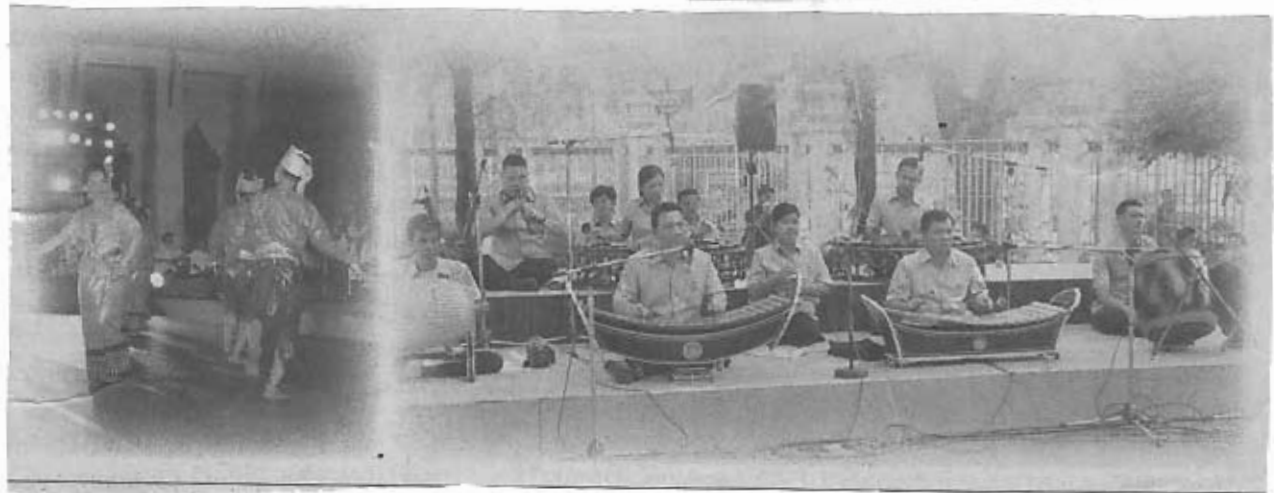

พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรส ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี พระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๓๕๑ มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้าจุฑามณี เป็นพระราชอนุชาร่วมพระราชบิดาและพระราชมารดาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระปรีชาสามารถหลาย ด้านตั้งแต่ครั้งทรงพระเยาว์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงได้รับการแต่งตั้งเป็นกรมขุนอิศเรศรังสรรค์ บังคับบัญชาทหารปืนใหญ่ ทหารแม่นปืนหน้าปืนหลัง ว่าการ กรมทหารภูวนอาสาบ เขกอาสา ซึ่งเป็นกองทหารที่สำคัญ และมีกำลังคนมาก ทรงแปลและเรียบเรียงตำราปืนใหญ่ รวมทั้งอำนวยความสะดวกจัดหาทหารปืนใหญ่ ทำให้กองทหารมีระเบียบ วินัยแบบตะวันตก

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ โปรดให้สมเด็จพระอนุชาธิราชเจ้าฟ้าจุฑามณี กรมขุนอิศเรศรังสรรค์เป็นพระมหาอุปราช แต่ให้มีพระเกียรติยศ เป็นอย่างพระเจ้าแผ่นดิน พระราชทานบรรดาราชภิเษกเป็น "พระบาทสมเด็จพระปวเรนทราเมศร มหิศเรศรังสรรค์ พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว" ทรงพระปรีชาสามารถในศิลปศาสตร์ หลายสาขา ทั้งกาพย์ การปกครอง การทหาร และศิลปกรรม ทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารเรือเป็นพระองค์แรก

นับแต่ทรงรับบรรดาราชภิเษก นับเป็นผู้ที่ทรงวางรากฐาน การจัดกิจการทหารเรือ ให้เข้าสู่ระบบสากลตามแบบอย่างอารยประเทศ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดทางศิลปะ ทั้งทางดนตรี กวี และนาฏศิลป์ ด้านวรรณกรรม ทรงเป็นนักเล่นสีกาที่มีฝีพระโขนงชุกชุมคาย ทั้งได้ทรงพระราชนิพนธ์ บทกล่อมและเพลงยาวต่างๆ ขึ้นหลายสำนวน ทรงพระปรีชาสามารถด้านการทรงแคน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีอีสาน โปรดการแต่งกลอนแอ่วลาว โดยทรงพระราชนิพนธ์คำแอ่วไว้เป็นจำนวนมาก และยังได้ทรงริเริ่มประดิษฐ์ระนาดทุ้มเหล็กขึ้น โดยมีการจัดเล่นประกอบกับระนาดแบบเดิม รวมเป็นเครื่องดนตรี

๔ ชนิด เรียกว่า “ปีพาทย์เครื่องใหญ่” สิบมาจน
ทุกวันนี้

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ
พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว รวมถึงที่
ตั้งของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และ
บริเวณโรงละครแห่งชาติ เดิมเป็นพระราชวัง
บวรสถานมงคลอันเป็นที่ประทับของพระองค์
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับ
ชมรมกองทุนพระบรมราชานุสรณ์พระบาท
สมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดพิธี
บำเพ็ญกุศลถวาย ณ พระบวรราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว โรงละคร
แห่งชาติ ในวันที่ ๗ มกราคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวัน
คล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้า
เจ้าอยู่หัว โดยในวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม

๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๐๐ น. จะมีพิธีวางพวงมาลาสักการะสังเวย
และตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. ได้จัดให้มีการบรรเลงปีพาทย์เสภา
ที่วังหน้า ครั้งที่ ๑๔ ประกอบด้วย การบรรเลงเพลงโหมโรง
เย็น (เพลงเรื่อง) โดย วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒน
ศิลป์ การขับเสภาอาศิรวาท พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่
หัว โดย อ.นฤพนธ์ ดุริยพันธ์ และต่อด้วยการแสดงรำอาศิรวาท
ราชสดุดีพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว การแสดง
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชุด “มหกรรม
เกรี แซ่ซ้องร้องสดุดี ภัทรมหาราช” การบรรเลงและขับร้อง
เพลง ภัทรมหาราช เถา ของกลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด “วานรพงศ์ องค์พระราม”
การแสดงชุด ฟ้อนแคนคำหอม การแสดงชุด ขุนแผนพานาง
วันทองหนี ประกอบการบรรเลงและขับร้องเพลงเชิดจีน จาก
สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และการบรรเลงและขับร้องวง
ปีพาทย์เสภา ของวงดุริยางค์สี่เหล่าทัพ และสำนักวัฒนธรรม
กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ณ ลานพระบวรราช
านุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้สนใจสามารถ
เข้าชมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ร่วมน้อมรำลึกถึงพระเกียรติคุณ และพระปรีชาสามารถ
ของพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระคุณูปการ
อย่างอเนกอนันต์ต่อบ้านเมืองและศิลปวัฒนธรรมของชาติให้
เป็นที่ประจักษ์แพร่หลายสืบไป

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
www.finearts.go.th

